

Mi hír a nyelvvizsgákról?

Megkérdeztük Zánthó Róbertet, a JATE Nyelvi Lektorátusának vezetőjét:

— Igaz-e, hogy megvonták Szegedről az állami nyelvvizsgáztatás jogát?

— Nem, ez alaptalan híresztelés.

— Mégis, mi lehet a magyarázata ennek a pletykának?

— Talán az, hogy — a mi kezdeményezésünkre — a korábbi gyakorlatot megváltoztatva a jövőben évente nem kétszer, hanem csak egyszer szervezünk vizsgát. Jöhetnek, a vizsgázók száma folyamatosan növekszik, ennek ellenére mégis ésszerűnek látszott ez a döntés, jnég pedig szervezési és technikai okok miatt. Komoly nehézséget okoz a helyiséggondokkal küzködő egyetlen számára, hogy biztosítsa azokat a termeket, ahol a nagyszámú jelentkezőt az előírásoknak megfelelően ültethetjük le. Problémát jelent — az objektívítást szolgáló — idegen vizsgáztatók lehívása, egyeztetése is. Ésszerűbbnek gondoltuk, ha ezentúl csak júniusban tartunk állami nyelvvizsgát Szegeden. Ilyenkor érnek véget az előkészítő tanfolyamok, az iskolai tanév, illetve szemeszter; a többségnek tehát megfelelő lehet ez az időpont. Akit a mi illetékességi területünkről — ez Csongrád és Békés megyét jelenti — valami mégis arra készlet vagy kényszerít valakit, hogy más időpontban próbálkozzon a nyelvvizsga megszerzésével, az jelentkezhet Budapestre is, ahol évente háromszor van lehetőség a bizonyítvány megszerzésére.

— Úgy gondolom, a június időpont a hallgatók számára meglehetősen kedvezőtlen, hiszen egybeesik a vizsgaidőszakkal.

— Tekintettel arra, hogy a nyelvvizsgára nem lehet az azt megelőző néhány napon vagy hétben felkészülni, azt hiszem, a változás nem sújtja a hallgatókat.

— A nyelvtudás fejlesztése évtizedek óta kiemelt programja az oktatás fejlesztésének, mégsem hiszem, hogy a javulás jelentős lenne.

— Meggyőződésem, hogy túlzottak az elvárásaink. Irreális dolog példaként felhozni olyan kisországokat, mint Svédország, Hollandia vagy Dánia, hiszen ott a földrajzi és nyelvi sajátosságok szinte elkerülhetetlené teszik az angol és német alapos, széles körű ismeretét. Látni kell, ez a mi számunkra elérhetetlen. Szemléletbeli hibának tartom azt is, hogy a nyelvtanulás, nyelvtudás kérdése nálunk egyet jelent az erről folytatott módszertani vitákkal. Először volt a könyv, azután a beszédcenrikus oktatás, majd jöttek a magnós anyagok, ahol erre pénz volt, felépítették a nyelvi laborokat — ezeket az öriítő kis börtöncellákat — és akkor ez volt a győzelem. Ma a gond akkor tekinthető enyhítettnek, megoldottnak, ha kellő számú video-berendezés és anyag áll rendelkezésre. Talán nem nehéz belátni, hogy bár a videoval való nyelvtanulás élvezetesebb, mert kétségtelenül feloldja a monotonitást, ugyanakkor megosztja, eltereli a figyelmet, nem biztos tehat, hogy hatékonyabb mint más módszer. Nem becsülöm le a modern se-

gedeszközöket, de nem hiszem, hogy önmagukban megváltást hoznának. A Báthi—Véges féle klasszikus nyelvkönyv is megtette a magáét, aki akart, abból is megtanulhatott angolul.

— Aki akar. Mintha az elmúlt tíz évben erősen megnövekedett volna azok száma, akik valóban meg akarnak tanulni egy két nyelvet, ám ezek jelentős része — nem függetlenül a gazdasági nyitástól — azokból a harminc-negyven évesből kerül ki, akiknél ez egzisztenciális kényszer, akiknél a nyelvtudás a továbblépés lehetőségével, külföldi utakkal, kiküldetésekkel kecsegtet. Kérdés, hogy a középkorúak mennyire képesek még egy nyelv alapos elsajátítására?

— Kérdése a nyelvtanítás-politikánk további egyoldalúságát; a gyermeknyelvtanítás abszolutizálását fejezi ki. A gyerek papagáj módjára mindent gyorsabban, könnyebben sajátít el, s így természetesen jó alapokat lehet szerezni, de a minőségi nyelvtudás a szűken értelmezett nyelvtanításon kívül általános műveltséget, nyelvtani és országismeretet is feltételez. A nyelvvizsgákon sokszor a felsorolt okok miatt buknak el azok a gyerekek, akik különben nagy szókinccsel, gyönyörűen beszélnek. Igaza van, amikor a nálunk újabban megjelent, gazdasági okokból fakadó nyelvtanulási igényeket jellemzi, s engem éppen ez a fejlődés tesz optimistává, hiszen az idegen nyelvek magasszintű és széles körű ismerete nem elsősorban a választott módszerektől, a ráfordított időtől és pénztől, hanem a szükségletek, az érdekek kényszerítő erejétől függ.

—Lőrinczy—

A sajtótörvényről

Mire e sorok nyomdafestéket látnak, addigra az Országgyűlés már minden bizonnyal elfogadta a sajtótörvényt, így az az érdekeltek és az érdeklődők számára hamarosan hozzáférhető lesz; ki-ki elvégezheti a maga törvényértelmezését. Hátterinformációul szolgálhat a Hazafias Népfőnt Szegedi Városi Bizottsága által március 17-én megrendezett sajtótörvény-fórum ismertetése, különös tekintettel arra, hogy a meghívott előadó Németh Jenő, a Minisztertanács Tájékoztató Hivatalának elnökhelyettese volt, aki érthető módon a készülő jogszabálynak nem jogi oldalát taglalta elsősorban, hanem a törvényt életrehozó társadalmi, politikai igényeket, a kódex jelentőségét, kívánt és várható hatását foglalta össze.

Az alábbiakban az MTH elnökhelyettesének szavait idézzük:

A törvénytervezet része annak a központi politikai törekvésnek, amely 1956 után vette kezdetét, amelynek célja a szocialista törvényesség és a szocialista demokrácia mind teljesebb kiszélesítése. A sajtótörvény tehát annak a demokratizálódási folyamatnak fontos állomása, amelynek mérföldkövei például — hogy csak az utóbbi néhány évre tekintünk — a gazdálkodó egységek önállóságát növelő jogszabályok, vagy az új társadalmi és választási törvény.

Egy átfogó sajtótörvény igénye már tíz évvel ezelőtt megfogalmazódott, s mára a társadalmi feltételek is megérették tömegtájékoztató kodifikálására. Ugyanakkor látnivaló, hogy az elmúlt évtizedekben milyen hihetetlen mértékben nőtt meg az információk mennyisége és jelentősége, hogy ma már szinte lehetetlen élni a gyors, pontos és hiteles információk nélkül.

A törvény előkészítése során széles körű szakmai és társadalmi vitákra került

szor; mintegy 30 főhatóság és társadalmi szerv, valamint közel háromezer újságíró és politikai tisztségviselő bevonásával fogalmazódott meg a tervezet.

Jogelméleti döntés alapján a sajtótörvény keretjogszabály lesz, vagyis nem foglalja magába az idevágó jogok, köteleességek és szankciók összességét, hiszen ezek egy része más jogágakban (például a polgári jogban), tételesen meghatározott, másik része pedig a törvény hatálybalépése után — ennek alapján — részletesen szabályozható lesz egyrészt a végrehajtási utasításokban, másrészt a kifelé ható, alacsonyabb rendű jogszabályokban.

A törvény célja, hogy a sajtó betölthesse demokratikus hatalmi eszközfunkcióját, mind jobban teljesítse feladatát a tájékoztatás, az érték- és normahordozás valamint a szórakoztatás területén, de maradjon is meg ennél, ne kívánjon — mint ez az utóbbi időben gyakorlat előfordult — ügyési és bírói szerepet betölteni. A jogszabály a fentiekkel össz-

hangban garantálja a személyiség, az állami, katonai és üzemi titkok védelmét.

Ami a részleteket illeti, pontos szabályozást nyerne a tájékoztatással kapcsolatos jogok és köteleességek. A sajtó szabadon tudósíthat minden nyilvános üléstről, tanácskozásról, s a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, megtagadása a jövőben szabálysértési eljárás keretében szankcionálható lesz. Ugyanakkor a sajtó a maga értékelése, beszámolója mellett vagy után — kívánság szerint — az érdekeltek nyilatkozatait is köteles közzétenni.

A lapkiadás joga továbbra is csak a jogi személyeket illeti meg, magánszemély nem kaphat engedélyt.

A sajtószabadság megfogalmazásakor a törvény alkotmányban megfogalmazott jogokra és kötelezettségekre alapoz, s demokratizmusában állja az összehasonlítást más országok idevágó rendelkezéseivel — mondotta többek között Németh Jenő.

L. A.

Kitüntetések

A Forradalmi Ifjúsági Napok alkalmával a SZOTE dolgozóit közül Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítette dr. Kukovecz Györgyné adjunktust, Miniszteri Dicséretet kapott Csonka István programtervező, Font Zsuzsanna tanácskötő, dr. Katona Péter tanársegéd, Krisztin Tibor tudományos munkatárs és Szatmáry Károly tudományos segédmunkatárs. A kitüntetések 1986. március 21-én dr. Csákány Béla a JATE rektora adta át az egyetem párt és társadalmi szervei képviselőinek jelenlétében.

A kitüntetések dr. Selmezy Béla, a GYTK dékánja március 15-én az egyetem központi ünnepségén adta át.

A művelődési miniszter március 21-e alkalmából a

JATE dolgozóit közül Kiváló Munkáért kitüntetésben részesítette dr. Kukovecz Györgyné adjunktust, Miniszteri Dicséretet kapott Csonka István programtervező, Font Zsuzsanna tanácskötő, dr. Katona Péter tanársegéd, Krisztin Tibor tudományos munkatárs és Szatmáry Károly tudományos segédmunkatárs. A kitüntetések 1986. március 21-én dr. Csákány Béla a JATE rektora adta át az egyetem párt és társadalmi szervei képviselőinek jelenlétében.

Az IFMSA és a HuMSIRC

Az orvostanhallgatók nemzetközi szakmai szervezete, a Nemzetközi Orvostanhallgató Társaságok Szövetsége (IFMSA) 1951-ben alakult meg Koppenhágában 8 ország részvételével, nem politikai szervezetté. Az azóta eltelt 35 év alatt a tagországok száma megsokszorozódott, mintegy 50 ország rendes tagként és kb 40 ország levelező tagként vesz részt a nemzetközi szakmai diákszervezet munkájában.

A szervezet alapokmányában deklarált elvként szerepel az, hogy a szervezet politikai, szociális, nemzeti, faji, vagy vallási alapon való megkülönböztetés nélkül valósítja meg céljait és azt, hogy az orvostanhallgatók számára nemzetközi fórumként, illetve olyan testületként szolgálják, mely kapcsolatban áll más nemzetközi szervezetekkel (WHO, ENSZ, NDSZ).

A kezdeti, csak az orvostanhallgatók cseregyakorlatát szervező tevékenység mára nagyon széleskörűvé fejlődött. Új állandó bizottságok alakultak, mely ezen, a szervezet érdeklődési területébe eső, szakmai cseréken kívüli tevékenységét koordinálják.

A szervezet nem profitorientált, kiadásait (főképpen adminisztrációs költségek) a tagországok által évenként befizetett összegből fedezi (az évi tagdíjat az ország gazdasági fejlettsége és a lakosság száma alapján határozzák meg). Ezenkívül a bevételekhez tartozik még a jelentkezési lapok árából befolyt összeg, ill. a nemzetközi alapítványok támogatása.

Az IFMSA legmagasabb fóruma a Közgyűlés, melyet minden évben augusztusban változó színhelyen rendeznek meg a tagországok képviselőinek, illetve nemzetközi szakértők jelenlétével. A Közgyűlés programjába

tartozik az elnök, az állandó bizottságok vezetőinek megválasztása, valamint a szervezet következő évi programjának kijelölése. A Közgyűlések közötti időben a szervezet képviselőit a Végrehajtó Bizottság látja el, mely az elnökből az előző évi elnökből, a főtítkárból, a gazdasági felelősből és az állandó bizottságok vezetőiből áll.

A Főtítkárság színhelye állandó, az osztrák kormány támogatásával a 60-as évek vége óta Bécsben működik. Így a VB-ből 2 hallgató, a főtítkárság és a gazdasági felelős mindenkor a bécsi orvostanhallgatók közül kerül ki. A többi funkcióra bárki pályázhat a „rendes” tagországok közül (tehát a levelező tagok képviselői funkcióit nem viselhetnek). Az állandó bizottságok vezetői funkcióira tehát bárki pályázhat a tagországok közül, ilyenkor a vezetői tisztség ellátásához szükséges anyagi fedezetet (postaköltség, utazási-, részvételi költségek) az a tagszervezet (ország) biztosítja, ahonnan a jelölt kikerült.

A szervezet másik jelentős fóruma az évenként márciusban megrendezésre kerülő Cseregyakorlatfelelős Találkozó. A márciusi konferencián a tagszervezetek az országos cseregyakorlatfelelősök, illetve az elnökök képviselik. E találkozó funkciója; a tárgyév nyarán megvalósuló cseregyakorlatok szakmai programjának egyeztetése, illetve a személyre szóló szerződések megkötése a tagországok között. Csak megjegyzésként, évente kb. 3000 orvostanhallgató vehet részt a szervezet keretein belül a világ legkülönbözőbb orszá-

gaiban 1 hónapos kórházi gyakorlaton.

A tavalyi év óta nemcsak ilyen rövid ideig lehet hallgatóként más országok egészségügyi kultúráját, elvárási színvonalát megismerni, de felvétel, 1 éves időtartamra is lehet „áthallgatni” külföldi egyetemeken, valamint bekapcsolódni az ott folyó kísérleti munkába.

Tavaly óta az IFMSA átvállalta az ezzel kapcsolatos nemzetközi adminisztratív teendőket lebonyolítását is. (Sajnos ilyen hosszú időtartamra a szerződések nem kétoldalúak, így a szállásért és étkezésért fizetni kell. A magyar tagszervezet feladata lesz a jövőben megteremteni azokat a feltételeket, hogy magyar hallgatók is részt vehessenek ilyen hosszabb távú szakmai cserékben. Ez az elképzelés egyébként jól beleillik az egészségügyi felsőoktatás távlati elképzeléseibe is.)

A nemzetközi szervezetben belül a következő állandó bizottságok működnek: Cseregyakorlatokkal foglalkozó, orvosképzés problémáival, közegészségügyi problémákkal és a nukleáris háború megelőzésére alakult állandó bizottság. Ezek az állandó bizottságok nemzetközi szakmai szemináriumokat szerveznek — szintén változó színhelyen — érdeklődési területüknek megfelelő témákból.

Az IFMSA a tavalyi évben bekapcsolódott a WHO által meghirdetett „2000-re egészségét mindenkinek” című programba is.

A magyar tagszervezet (HuMSIRC) 1983-ban levelező tagként kapcsolódott az IFMSA-hoz. Az 1985 augusztusi Közgyűlés óta állandó tagok vagyunk. A magyar tagszervezet a megalakítás

óta anyagi gondokkal küzdött és küzd ma is. Az elmúlt évig a valutaszükségletet a SOTE biztosította a német nyelvű tőkes térítéses képzésből befolyt valutából. A Ft keretek fedezésével a hallgatókat terheljük, illetve ennek egy részét az egyetemeken működő KISZ-bizottságok és a KISZ KB átvállalták.

Az 1983-as gödöllői alagazati Ifjúsági Parlament Intézkedési Tervében szerepelt, hogy a képzésben érdekelt szaklárcsáknak és szakmai szervezeteknek meg kell vizsgálni, illetve teremteni egy olyan pénzalap létesítésének lehetőségét, amelyből a nemzetközi szakmai diákszervezetben való tevékenységet lehet támogatni. Az 1986. február 20–22. között Győrben megtartott Ifjúsági Fórumon a Pénzügyminisztérium képviselője elmondta, hogy a közeljövőben a PM és az Állami Ifjúsági Bizottság segítségével ez a terv valóra válik, így a szakmai diákszervezetek valuta és Ft költségeinek egy része ily módon biztosított lesz. A pénzügyi szabályozók miatt szükséges az, hogy ezek a szervezetek a későbbiekben egyesületi váljanak. (Másképp Ft, illetve valuta számlát fenntartani nem lehet).

A HuMSIRC 1986. február 11-én tartotta alakuló közgyűlését, melyen jelen voltak az Egészségügyi Minisztérium, az egyetemek állami vezetőinek és hallgatóinak képviselői. A küldöttgyűlés elfogadta az Egyesület (továbbiakban Magyar Orvostanhallgatók Egyesülete) Alapszabályzatát, valamint elfogadta az egyetemeken működő Helyi Bizottságok Működési Szabályzatát is.

A MOE céljai:

— hozzájárulni széles körű, modern szemléletű, már pályájuk kezdetén értékes hazai és külföldi szakmai tapasztalatokkal rendelkező orvosok képzéséhez a magyar egészségügy színvonalának emeléséért.

— tevékenyen részt venni mind szélesebb körű nemzetközi együttműködés kialakításában, mely a nemzetközi megértést szolgálja

— támogatni és ösztönözni az orvostanhallgatók nyelvtanulását, és lehetőséget biztosítani a nyelvgyakorlásra, hangsúlyozottan szakmai témákban, hazai és nemzetközi fórumokon

— lehetőséget biztosítani elméleti és kutató munkával foglalkozó hallgatók tudományos tapasztalatcseréjére, hazai és nemzetközi szinten egyaránt. igényt kialakítani a felnövő új orvosen generációban magasabb színvonalú, hazai és nemzetközi ismereteket szintetizáló egészségügyi ellátás iránt. — mélyíteni az orvosi hivatástudatot, ösztönözni az orvostanhallgatókat a közéletiség, nyitottságra a társadalom és az egészségügy aktuális problémái iránt.

A közgyűlés az Alapszabályzat elfogadásán kívül megválasztotta az országos funkciók viselőit, így az elnököt, az országos cseregyakorlat felelőst és a gazdasági felelőst.

A magyar tagszervezet a cseréket 2 év óta folytatja, a két év alatt 115 magyar orvostanhallgatónak volt lehetősége egy hónapos cseregyakorlaton részt venni. Je-

lenleg a következő országokkal tartunk fenn kapcsolatot: Ausztria, NSZK, Svájc, Svédország, Hollandia, Dánia, Franciaország, Olaszország, Görögország, Spanyolország, Portugália, Törökország, Jugoszlávia. (Szocialista országokkal a KISZ KB és a KISZ-bizottságok segítségével történik a kapcsolattartás.) Sajnos az utazási költségek magas volta nagymértékben limitálja a kiutazás lehetőségét, ill. azt, hogy mely országokkal vehetjük fel a kapcsolatot.

Az évi arányszámokban (hány hallgató utazhat az egyes országokba) az országos cseregyakorlat felelősök kétoldalú szerződésben állapodnak meg. A kiutazáshoz szükséges szolgálati útlevelet (vízumot) az Egészségügyi Minisztérium biztosítja. A nemzetközi szervezetben kifejtett szakmai tevékenységünk elismeréseképpen megkaptuk az 1986. márciusi Cseregyakorlatfelelős Találkozó rendezési jogát. A találkozóhoz befolyó összeg (részvételi díj) rövid távon biztosítja a működéshez szükséges valutáris kiadások egy részét. Ezen kívül, mint azt már korábban említettük, került az Állami Ifjúsági Bizottság egy közös pénzalapból évenként támogatja a szervezetet, így megteremtődött annak lehetősége, hogy az IFMSA munkájába az előzőeknél is aktívabban bekapcsolódhassunk és a cseréken kívül más állandó bizottságokban is részt vehessünk.

A fentiek alapján a magyar tagszervezet szervezeti és anyagi működése jelenleg biztosítottnak látszik. A mai helyzet elképzelhetetlen lett volna az Egészségügyi Minisztérium, a KISZ Központi Bizottság és a KISZ-bizottságok aktív támogatása nélkül.

NAGY ZOLTÁN
HuMSIRC országos cseregyakorlatfelelős